

ЦЕНТРАЛНА БАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА БАНКАРСТВО
СЛУЖБА FRONT OFFICE

Сарајево, 28.12.2020. године

**СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ
ТРЖИШТИМА 21.12.2020. - 25.12.2020.**

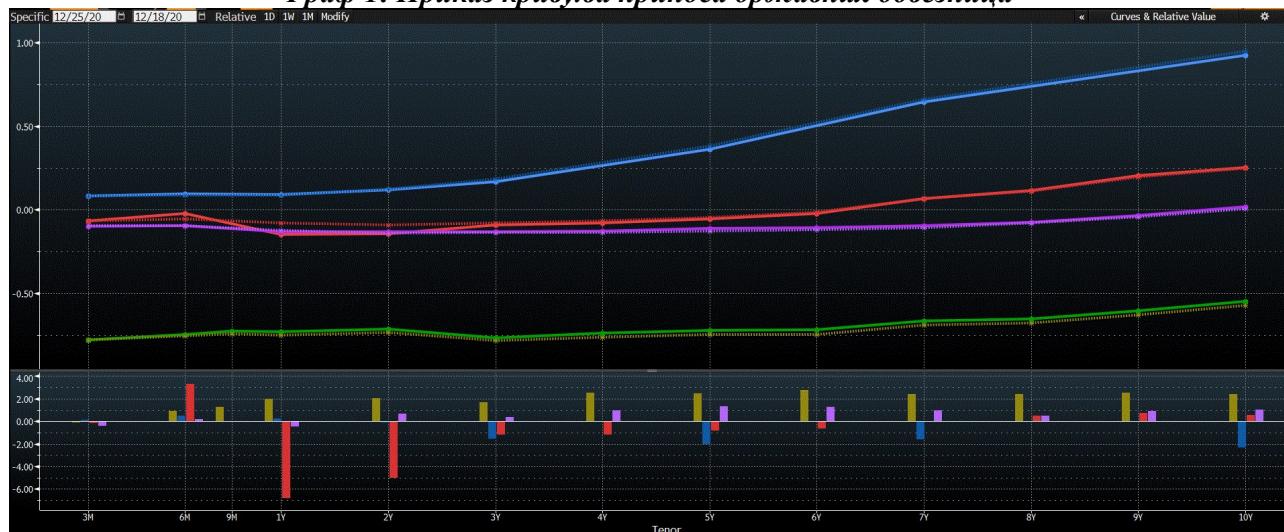
Табела 1: Приказ кретања приноса на државне обвезнице

Принос	Еврозона		САД		Велика Британија		Јапан	
	18.12.20	- 25.12.20	18.12.20	- 25.12.20	18.12.20	- 25.12.20	18.12.20	- 25.12.20
2 године	-0,73	- -0,71 ↗	0,12	- 0,12 ➔	-0,08	- -0,12 ↘	-0,12	- -0,13 ↘
5 година	-0,74	- -0,72 ↗	0,38	- 0,36 ↘	-0,04	- -0,05 ↘	-0,12	- -0,11 ↗
10 година	-0,57	- -0,55 ↗	0,95	- 0,92 ↘	0,25	- 0,26 ↗	0,01	- 0,02 ↗

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке Bubillove

Доспијеће	Приноси	
	18.12.20	- 25.12.20
3 мјесеца	-0,729	- -0,725 ↗
6 мјесеци	-0,756	- -0,745 ↗
1 година	-0,725	- -0,707 ↗

Граф 1: Приказ кривуља приноса државних обвезница

Граф приказује криве приноса Њемачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 25.12.2020. године (пуне линије) и 18.12.2020. године (испрекидане линије). На доњем дијелу графа је приказана разлика између вриједности одговарајућих приноса на наведене датуме.

ЕВРОЗОНА

Тржишта у еврозони су током протекле седмице, услед божичних празника, у већини чланица била активна само између понедјељка и сриједе. Почетком седмице европски индекси акција су забиљежили оштар пад (Euro Stoxx 50 индекс -2,74%), као одговор финансијских тржишта на нове рестрикције које се уводе након појаве новог соја коронавируса у Великој Британији. Ипак, у наредна два дана европски индекси акција су кориговани на више, а раст је забиљежен и код приноса државних обвезница. На повећани оптимизам на финансијским тржиштима највећи утицај су имале вијести да су се ЕУ и Велика Британија приближиле постизању трговинског споразума. Ове вијести су коначно и потврђене уочи празника у Европи. У односу на претходну

седмицу, приноси сигурнијих обvezница еврозоне су повећани за око 2 базна поена, док је раст приноса италијанских обvezница износио између 4 и 6 базних поена.

Према Њемачком институту за истраживање (DIW) други „тешки lockdown“ који је уведен због раста броја заражених погодиће економију Њемачке ове зиме. Предвиђа се да ће БДП у посљедњем кварталу ове године забиљежити пад од 1%. Према истом истраживању наводи се да, иако је економија успјела да поврати већину онога што је изгубљено у првом lockdownu из марта, увођење нових рестрикција би поново могло да проузрокује озбиљне трошкове. Члан УВ ЕЦБ и предсједник Deutsche Bundesbank Weidmann је раније изјавио да постоји очигледна потреба да ЕЦБ одговори на слабије изгледе који су уследили због пандемије. Ипак, сматра да је од кључног значаја да износ државних обvezница, које се налазе у власништву ЕЦБ, не постане превише велик.

Табела 3: Кретање економских индикатора за еврозону

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Индекс повјерења потрошача – ЕЗ (прелим.)	ДЕЦ	-17,3	-13,9
2.	Индекс повјерења потрошача – Италија	ДЕЦ	98,0	102,4
3.	Индекс пословног повјерења – Италија	ДЕЦ	-	87,7
4.	GfK индекс повјерења потрошача – Њемачка	ЈАН	-7,6	-7,3
5.	Потрошња становништва – Холандија (Г/Г)	ОКТ	-	-6,5%
6.	БДП – Холандија (квартално) финал.	III квартал	7,7%	7,8%
7.	БДП – Шпанија (квартално) финал.	III квартал	16,7%	16,4%
8.	Индустријска производња – Аустрија (Г/Г)	ОКТ	-	-0,6%
9.	Стопа инфлације – Белгија	ДЕЦ	-	0,41%
10.	Стопа незапослености – Финска	НОВ	-	6,9%
11.	Обим малопродаје – Финска (Г/Г) прелим.	НОВ	-	5,3%
				4,8%

САД

Протекла седмица у САД обиљежена је несугласицама око постизања фискалног споразума. Почетком седмице споразум је постигнут, међутим, предсједник Trump је унио одређену забуну око коначног одобравања програма помоћи након што је захтијевао промјене у легислативи коју је одборио Конгрес, свега 24 часа раније. Trump је закон назвао „срамотним“ и истакао је да је пун „расипних и непотребних“ ствари. Такође, захтијевао је да законодавци повећају суму подстицаја за већину Американаца са, како је назвао „смијешно ниских“ 600 USD на 2.000 USD. Trump је истакао да тражи од Конгреса да измијени закон, те да достави одговарајући, јер ће наредна администрација морати усвојити Ковид пакет подршке, а могуће, како истиче, да ће та администрација бити он, па ће те активности и провести. Наредног дана Pelosi је истакла да прихватала позив предсједника Trampa да се suma помоћи повећа на 2.000 USD. Конгрес се састао у четвртак, на Бадње вече, како би одржао тзв. про форма сесију која траје неколико минута. На тој сесији план је био да Конгрес представи закон којим ће се осигурати 2.000 USD директних плаћања, односно помоћи за америчке породице. Поред тога, предсједник Trump је током протекле седмице изјавио пред Конгресом да неће потписати Закон о националној одбрани јер је у супротности са напорима његове администрације да САД стави на прво место у националним и међународним политикама сигурности.

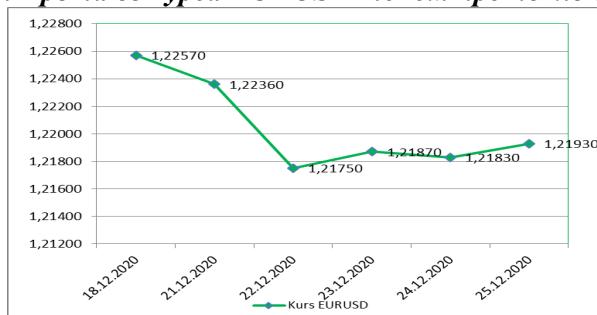
Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	БДП (Q/Q) F	III квартал	33,1%	33,4%
2.	Лична потрошња F	III квартал	40,6%	41,0%
3.	Повјерење потрошача	ДЕЦ	97,0	88,6
4.	Продаја постојећих кућа (М/М)	НОВ	-2,2%	-2,5%
5.	Прерађивачки сектор Фед из Ричмонда	ДЕЦ	11	19
6.	МБА апликације за хипотекарне кредите	18. дец	-	0,8%
7.	Иницијални захтјеви незапослених за помоћ	19. дец	880.000	803.000
				892.000

8.	Континуирани захтјеви незапослених за помоћ	12. дец	5.560.000	5.337.000	5.507.000
9.	РСЕ дефлатор (Г/Г)	НОВ	1,2%	1,1%	1,2%
10.	Повјерење потрошача Унив. Мичиген F	ДЕЦ	81,1	80,7	81,4

USD је апрецирао у односу на EUR, те је курс EURUSD забиљежио пад са нивоа од 1,22570 на ниво од 1,21930.

Граф 2: Кретање курса EURUSD током протекле седмице

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Почетком протекле седмице појавиле су се вијести да се Велика Британија и ЕУ приближавају постизању трговинског споразума. Коначно, у четвртак прошле седмице, након девет мјесеци сталних преговора, трговински споразум је постигнут. Посматрајући неке специфичности споразума, кључно питање у средњем року јесте како ће се компаније прилагодити промјенама у трговини које ће почети да важе од 1. јануара наредне године. Недостатак припремљености на ове промјене може имати негативан утицај на први квартал наредне године, што у комбинацији са ширењем пандемије може погоршати нежељене ефекте. Економисти са Bloomberga сматрају да ће у дугом року вјероватно Брегзит, а не пандемија, имати већи утицај на економско успорење. Када је у питању транспорт робе, кључне тачке Брегзит споразума подразумијевају:

- Трговина између Велике Британије и ЕУ ће од 1. јануара бити без царина и квота. Ипак, увозници и извозници ће се суочити са већим нетарифним баријерама, укључујући царинске и граничне провјере као и додатне регулаторне и административне захтјеве.
- Ова правила укључују и правила о поријеклу робе, што значи да ће компаније морати доказати да су производи произведени у Великој Британији или у ЕУ, према међународним правилима о поријеклу робе, како би били изузети од царина. Велика Британија, такође, више неће бити у могућности да цертификује робу за тржиште ЕУ, која захтијева оцјену усклађености. То значи да ће компаније морати добити два пута цертификат уколико желе да продају робу у Великој Британији и у ЕУ.
- Добра страна јесте узајамно признавање трговинских шема на основама повјерења. То значи да ће трговци бити у могућности да цертификују поријекло робе коју продају. Ово ће донекле умањити поремећаје, али их неће у потпуности уклонити.

Што се тиче услуга, финансијске услуге губе „пасошка права“ која су раније имала за приступ финансијском тржишту. Одлука ЕУ о еквиваленцији тек треба бити донесена. Професионалне квалификације неће аутоматски бити препознате од стране ЕУ. То ће креирати одређене препреке за неке услуге попут услуга архитеката или инжењера, који желе своје услуге продавати у ЕУ.

Табела 5: Кретање економских индикатора за УК

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период	
1.	Lloyds пословни барометар	ДЕЦ	-	-4	-21
2.	Позајмице јавног сектора (у млрд GBP)	НОВ	26,8	30,8	20,9
3.	БДП (Q/Q) F	III квартал	15,5%	16,0%	15,5%
5.	БДП (Г/Г) F	III квартал	-9,6%	-8,6%	-9,6%
4.	Лична потрошња	III квартал	18,3%	19,5%	18,3%
5.	Извоз (Г/Г) F	III квартал	5,1%	-0,4%	5,1%

6.	Увоз (Г/Г) F	III квартал	13,2%	11,7%	13,2%
7.	Укупне пословне инвестиције (Q/Q) F	III квартал	8,8%	9,4%	8,8%
8.	Текући рачун (у млрд GBP)	III квартал	-11,7	-15,7	-11,9

Током протекле седмице GBP је апрецирала у односу на EUR и у односу на USD. Курс EURGBP је забиљежио пад са нивоа од 0,90608 на ниво од 0,89978, док је курс GBPUSD повећан са нивоа од 1,3523 на ниво од 1,3560.

ЈАПАН

Током протекле седмице, Министарство финансија Јапана је објавило вијест да је кабинет премијера одобрио нацрт рекордног буџета у вриједности од 1,03 билиона USD за наредну фискалну годину, која почиње у априлу 2021. године, с обзиром на то да криза изазвана пандемијом додатно угрожава и онако нестабилне јавне финансије. Годишњи буџет од 106,6 билиона JPY је такође повећан и за издвајања за војску и социјалну заштиту. Буџет је повећан за 4% у односу на иницијални ниво, што чини његов раст девету годину заредом, док нови дуг чини више од трећине прихода. Такође, саопштено је да су свеукупни економски услови и даље озбиљни под утицајем пандемије изазване Ковид19. Власти су саопштиле да се трећа највећа светска економија сучава са појачаним ризицима због поновног раста броја заражених вирусом Ковид19, како у земљи тако и у иностранству, што води смањењу економских изгледа, иако и даље постоји нада у економски опоравак.

Централна банка је у октобру задржала постојећу монетарну политику захваљујући пакету мјера усмјерених на ублажавање кризе за компаније погођене пандемијом Ковид19. МРС BoJ је расправљао и о дугорочном путу ка постизању циљане инфлације од 2%. Гувернер BoJ Kuroda је током седмице изјавио да нуспојаве пролонгираних монетарних олакшица треба да буду минимизиране, али неће бити у фокусу наредне процјене политике BoJ. Такође, Kuroda је поновио да је главни оквир монетарне политике контрола криве приноса и програм квантитативних олакшица.

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Продаја у супермаркетима (Г/Г)	НОВ	-	1,2% 2,8%
2.	Поруџбине машинских алата (Г/Г) F	НОВ	-	8,6% 8,0%
3.	Коинцидирајући индекс F	ОКТ	-	89,4 89,4
4.	Водећи индекс F	ОКТ	-	94,3 94,3
5.	Индекс улазних цијене услуга (Г/Г)	НОВ	-0,6%	-0,6% -0,5%
6.	Стопа незапослености	НОВ	3,1%	2,9% 3,1%
7.	Малопродаја (Г/Г)	НОВ	1,8%	0,7% 6,4%
8.	Индекс започетих кућа (Г/Г)	НОВ	-4,9%	-3,7% -8,3%

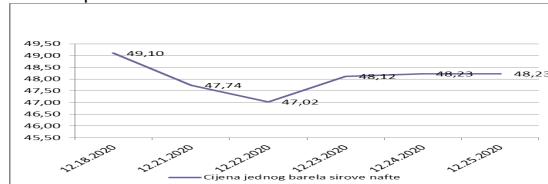
JPY је током протекле седмице благо апрецирао у односу на EUR, те је курс EURJPY забиљежио пад са нивоа од 126,26 на ниво од 126,25. JPY је депрецирао у односу на USD, те је курс USDJPY забиљежио раст са нивоа од 103,30 на ниво од 103,43.

НАФТА И ЗЛАТО

На отварању њујоршке берзе у понедељак цијена једног барела сирове нафте је износила 49,10 USD (40,06 EUR). Током протекле седмице цијена нафте је имала благу тенденцију пада. Уколико се посматрају последње двије седмице, примјећује се да је цијена нафте имала тенденцију раста углавном под утицајем оптимизма везано за вакцину против Ковид19, као и под утицајем очекиваног опоравка економије након што отпочне масовно вакцинисање. Међутим, како су се почетком седмице појавиле вијести о новом соју вируса Ковид19, дошло је до пада цијене нафте, посебно након што су појачане мјере затварања економије у Великој Британији, што је касније појачало и рестрикције у Европи. Овакво стање уједно је појачало и очекивања слабијег економског опоравка, што је додатно појачао силазне притиске на цијену нафте. Средином седмице, након што је EIA објавила вијест да су залихе нафте у САД смањене за 600.000 барела у седмици која је завршила 18. децембра, дошло је до повећања цијене овог енергента. До краја седмице, односно до четвртка који је био посљедњи дан трговине нафтам у протеклој седмици због Божића, цијена нафте се одржала на нивоу од око 48 USD по барелу. Постизање споразума о Брегзиту је имало позитиван ефекат на раст цијене овог енергента, јер је тиме избегнут хаотичан завршетак изласка Велике Британије из ЕУ који је могао да изазове и будуће неизвесности на финансијском тржишту.

На затварању тржишта у четвртак цијена једног барела сирове нафте је износила 48,23 USD (39,59 EUR). Посматрано на седмичном нивоу, цијена нафте је повећана за 0,83%, што представља осми узастопни седмични раст цијене овог енергента.

Граф 3: Кретање цијене нафте током протекле седмице

Припремили:

Служба Front Office

Одељење за банкарство

Одрицање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, пројене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као посљедица кориштења или немогућности кориштења информација, материјала или садржаја, или за посљедице одлука донесених на бази њих.

На отварању лондонске берзе метала у понедељак цијена једне фине унце злата је износила 1.881,35 USD (1.534,92 EUR). Током протекле седмице цијена злата је имала благу тенденцију раста. Почетком седмице цијена овог племенитог метала је углавном била под утицајем забринутости око ширења пандемије, новог соја вируса корона у Великој Британији, напретка везано за питање споразума о Брегзиту, као и под утицајем питања која се тичу фискалног пакета подршке у САД. У таквим околностима цијена злата је благо смањена почетком седмице. До средине седмице, под утицајем неизвесности због новог соја коронавируса, као и позитивне реакције тржишта на дугоочекивани економски стимултивни план у САД, дошло је до апрецијације USD, а што је довело до наставка пада цијене злата. Од средине седмице цијена злата је повећана, након што је предсједник Trump објавио да захтијева драматичне промјене у пакету фискалне подршке усмјерене ка превазилажењу негативних ефеката пандемије Ковид19. Раст цијене злата је крајем седмице настављен како су објављене вијести у САД о смањењу личне потрошње, али и због повећаног броја заражених вирусом Ковид19. Поједини аналитичари очекују да ће злато у 2021. години и даље служити као потенцијални хеџинг под утицајем забринутости због агресивних потрошњи влада, ултраниских приноса на обвезнице, као и појачаних цијена дionица које подстичу добра.

На затварању тржишта у петак цијена једне фине унце злата износила је 1.883,46 USD (1.544,71 EUR). Посматрано на седмичном нивоу, цијена злата је забиљежила седмични раст од 0,11%.

Граф 4: Кретање цијене злата током протекле седмице

